

OHJEET OPPIMISTULOSTIEDON TUOTTAMISEEN ERITYISOPISKELIJOIDEN NÄYTÖISTÄ elintarvike- ja pintakäsittelyalan perustutkinnoissa

Opetushallitus käynnisti syksyllä 2011 kansallisen oppimistulosten seuranta-arvioinnin elintarvike- ja pintakäsittelyalan perustutkinnoissa. Seurannassa arviointitieto kootaan suoraan koulutuksen järjestäjien organisoimista ammattiosaamisen näytöistä. Ammattiosaamisen näytöt toteutetaan ja arvioidaan voimassa olevien ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaan.

Seurannassa arviointitieto kootaan syksyllä 2011 elintarvike- ja pintakäsittelyalan perustutkintojen opinnot aloittaneiden opiskelijoiden ammattiosaamisen näytöistä. Tieto kootaan kaikista opiskelijoiden suorittamista ammattiosaamisen näytöistä kolmen lukuvuoden ajalta. Koulutuksen järjestäjät toimittavat oppimistulostiedot Opetushallitukseen lukuvuosittain.

Oppimistulostiedon tuottamisessa ovat mukana kaikki ko. perustutkintoja ammatillisena peruskoulutuksena tarjoavat koulutuksen järjestäjät. Tiedonkeruu ei koske näyttötutkintoina suoritettavia ammatillisia perustutkintoja

Erityisopiskelijoiden oppimistulostiedot näytöistä kootaan Excel-lomakkeelle (liite 2).

Erityisopiskelijan näytön arviointi

Vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästyksen, tunne-elämän häiriön tai muun syyn vuoksi erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja tarvitsevien opiskelijoiden opetus annetaan erityisopetuksena. Opiskelijalle tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. (630/98 20 §).

Opiskelijan arvioinnissa tulee noudattaa samoja periaatteita kuin muutoinkin. Kun tutkinnon ammattitaitovaatimuksia tai tavoitteita on mukautettu lain 630/98 20 §:n ja 21 § 2 ja 3 mom:n perusteella, siitä on tehtävä merkintä todistukseen. Opiskelijan tulee saada tutkintotodistus, vaikka tutkinnon tavoitteita olisikin mukautettu.

x) Mukautetuista ammattitaitovaatimuksista tai tavoitteista on tehtävä alaviittemerkintä sekä päättötodistukseen että näyttötodistukseen. Arviointi on suoritettava mukautettuihin tavoitteisiin suhteutettuna, jolloin tavoitteille on laadittava arviointikriteerit. Arvosana-asteikon on oltava sama kuin yleensä käytössä oleva. Asetuksen 603/2005, 10 §:n mukaan erityisopetuksena järjestettävässä koulutuksessa ammattiosaamisen näytöt voidaan arvioida myös sanallisesti. Opiskelijan on tiedettävä, että mukautettujen tavoitteiden mukaan suoritettu koulutus saattaa vaikuttaa jatko-opintoihin pääsyyn ja niissä menestymiseen.

Lähde: Ammattiosaamisen näytöt käyttöön, Opetushallitus 2006

Kansalliseen seurantaan toimitettavat tiedot erityisopiskelijoiden ammattiosaamisen näytöistä

Erityisoppilaitoksissa, erityisryhmissä ja tavallisissa opetusryhmissä opiskelevien erityisopiskelijoiden ammattiosaamisen näytöistä kerätään oppimistulostiedot ja taustatiedot erillisellä Excel-lomakkeella (liite2). Tiedot täytetään opiskelijakohtaisesti, mutta opiskelijan henkilötietoja ei kirjata. Erityisopiskelijoiden ammattiosaamisen näytön dokumentointilomakkeen täyttää joko opettaja tai muu ammattiosaamisen näytöstä vastaava henkilö.

Excel-lomakkeeseen tallennetaan seuraavat tiedot:

1. Koulutuksen järjestäjän nimi, oppilaitoksen nimi ja nro (Tilastokeskuksen numerointi)
2. Tiedot siitä, opiskeleeko opiskelija 1=erityisoppilaitoksessa, 2=erityisopiskelijoiden ryhmässä ammatillisessa oppilaitoksessa vai 3=tavallisessa opiskelijaryhmässä ammatillisessa oppilaitoksessa
3. Perustutkinto (Tilastokeskuksen käyttämä numerointi)
4. Tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttö: annetaan täydellinen ammatillisen perustutkinnon perusteissa käytetty tutkinnon osan nimi
5. Opiskelijan sukupuoli (1 = mies, 2 = nainen)
6. Tiedot siitä, onko HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) tehty? 1=kyllä, 2=ei, 3=en osaa sanoa
7. Opintojen aloituspäivä tässä oppilaitoksessa (pp.kk.vvvv)
8. Opintojen aloituspäivä tässä tutkinnossa (pp.kk.vvvv)
9. Tutkinnon osan näytön arvosanasta päättämisen ajankohta (pp.kk.vvvv)
10. Ammattiosaamisen näyttöpaikka: 1 = työpaikka, 2 = oppilaitos, 3=työpaikka ja oppilaitos
11. Organisaation/yrityksen/oppilaitoksen nimi/nimet, jossa /joissa ammattiosaamisen näyttö on toteutettu. (Jos tutkinnon osan näyttö on annettu useammassa paikassa, suorituspaikkojen nimet erotellaan pilkulla.)
12. Lyhyt kuvaus opiskelijan suorittamasta ammattiosaamisen näytöstä. Teksti vastaa näyttötodistuksen kuvausta. (Opiskelijahallintojärjestelmään vietävä kuvaus tai kuvaukset eroteltuna pilkulla, jos tutkinnon osan näyttö muodostuu osanäytöistä.)
13. Tiedot siitä, käytettiinkö ammattiosaamisen näytön arvioinnissa mukautettuja tavoitteita 1=kyllä, 2=ei
14. Miten näytön tavoitteita mukautettiin? (vastataan vain, jos tavoitteita on mukautettu)
15. Ammattiosaamisen näytön arvosana annetaan 1=numeerisena, 2=numeerisena ja sanallisena, 3=ainoastaan sanallisena
16. Ammattiosaamisen näytön arvosanat arviointikohteittain (työprosessin hallinta, työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta, työn perustana olevan tiedon hallinta, elinikäisen oppimisen avaintaitojen hallinta) (arvosana-asteikko 1 -3) (Merkitse lisäksi * jos mukautettu)
17. Tutkinnon osan ammattiosaamisen näytön arvosana, mikäli numeerista arviointia on käytetty (arvosana-asteikko 1-3, 1=tyydyttävä, 2=hyvä, 3=kiitettävä) (Merkitse lisäksi * jos mukautettu)
18. Näytön sanallinen arviointi, jos annettu
19. Mitä tukitoimia on järjestetty erityisopiskelijan näytön toteuttamiseksi?
20. Arviointikeskusteluun osallistuivat: 1 = opiskelija ja opettaja, 2 = opiskelija ja työelämän edustaja, 3 = opiskelija, opettaja ja työelämän edustaja, 4 = opettaja ja työelämän edustaja, 5 = arviointikeskustelua ei pidetty, 6= muita henkilöitä, keitä? (Jos

tutkinnon osan näyttö muodostuu osanäytöistä, valitaan vaihtoehto, jossa ovat kaikki eri vaiheissa mukana olleet osapuolet.)

21. Ammattiosaamisen näytön arvosanasta päätti: 1 = opettaja, 2 = työelämän edustaja, 3 = opettaja ja työelämän edustaja.
22. Erityisopetuksen syy (vaihtoehdot perustuvat Tilastokeskuksen käyttämään luokitukseen) 1 = hahmottamisen, tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet (opiskelijat, joilla on diagnosoituja vaikeuksia kuten AD/HD tai ADD)
2 = kielelliset vaikeudet (vaikeita lukemiseen, kirjoittamiseen ja puhumiseen liittyviä vaikeuksia kuten vaikea lukiongelma, dysfasia tai dyslexia)
3 = vuorovaikutuksen ja käyttäytymisen häiriöt (käyttäytymiseen liittyviä ongelmia kuten sosiaalista sopeutumattomuutta)
4 = lievä kehityksen viivästyminen (laajoja oppimisvaikeuksia, mutta ei kuitenkaan kohdan 5 mukaista vaikeaa kehityksen viivästymää)
5 = vaikea kehityksen viivästyminen; keskivaikea tai vaikea kehitysvamma (saaneet peruskoulussa opetusta toiminta-alueittain; yleensä tarvitsevat runsaasti henkilökohtaista avustusta päivittäisistä toiminnoissa),
6 = psyykkiset pitkäaikaissairaudet (mielenterveyden ongelmat, päihdekuntoutujat),
7 = fyysiset pitkäaikaissairaudet (kuten allergia, astma, diabetes, epilepsia, syöpä)
8 = autismiin ja Aspergerin oireyhtymään liittyvät oppimisvaikeudet
9 = liikkumisen ja motoristen toimintojen vaikeus (tuki- ja liikuntaelinvammat, cp-oireyhtymä, lyhytkasvuisuus), 10 = kuulovamma, 11 = näkövamma, 12 = muu syy: edellyttää erityisopetusta

Tiedonkeruu Excel-pohjalle ja tietojen toimittaminen Opetushallitukseen

- **Tiedot tallennetaan Excel-lomakekeelle, joka palautetaan osoitteeseen amop@oph.fi.** (Huom. Excel-lomake toimitetaan Opetushallitukseen aina sähköisesti, ei tulosteena.)
- Yhdelle lomakkeen riville tulee yhden opiskelijan yhden tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöön liittyvät tiedot. Yhdestä opiskelijasta täytetään niin monta riviä, kuin hänellä on tutkinnon osia, joista on annettu näyttö. Vaikka henkilön tiedot eivät tule näkyviin kokonaisuudessaan sarakkeissa, niitä ei tule jakaa useammalle riville.
- Tiedot kootaan Excel-lomakkeelle opiskelijahallintojärjestelmistä siten, että poiminnan kriteereinä käytetään opiskeltavan tutkinnon aloittamisvuotta ja koko tutkinnon osan näytön arvosanasta päättämisen ajankohtaa.
- Opiskelijan hyväksiluettuja tutkinnon osien näyttöjen oppimistulostietoja ei toimiteta Opetushallitukseen.
- Osanäyttöjen arviointeja ja näytön arvosanan perusteluja ei toimiteta Opetushallitukseen.

Koulutuksen järjestäjän nimeämä yhdyshenkilö huolehtii, että tiedot dokumentoidaan asianmukaisesti ja toimitetaan Opetushallitukseen.

Aikataulu:

Elintarvike- ja pintakäsittelyalan perustutkintojen ensimmäisenä lukuvuonna (1.8.2011–31.7.2012) suoritettujen näyttöjen tiedot tulee toimittaa Opetushallitukseen 31.8.2012 mennessä. Opetushallitus muistuttaa yhdyshenkilöitä tietojen toimittamisesta lähempänä ko. ajankohtaa.

Raportointi ja lisätietoja

Tiedonkeruu toteutetaan Opetushallituksen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyönä. Koulutuksen järjestäjä vastaa tiedon tallentamisesta ja sen toimittamisesta Opetushallitukseen. Opetushallitus vastaa tulosten analysoinnista ja raportoinnista. Arvioinnin päätteeksi Opetushallitus toimittaa koulutuksen järjestäjille palauteraportin, jossa järjestäjän tulosta verrataan kansalliseen tulokseen. Kansallinen arviointiraportti ko. tutkintojen oppimistuloksista valmistuu syksyllä 2014.

Kaikki seurannassa koottavat tiedot käsitellään luottamuksellisesti, eikä yksittäisten koulutuksen järjestäjien, oppilaitosten eikä opiskelijoiden tietoja julkisteta.

Lisätietoa ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnista ja arvosanan tallentamisesta löytyy osoitteessa:

http://www.oph.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/oph/embeds/110435_muutos32_011_2005.pdf sekä Ammattiosaamisen näytöt käyttöön -oppaasta, joka on toimitettu kaikille ammatillisen koulutuksen järjestäjille keväällä 2006 (http://www.oph.fi/download/47377_nayttoopas.pdf).

Seuranta-arviointien ohjeet ja lomakkeet löytyvät myös osoitteesta:

http://www.oph.fi/tietopalvelut/arviointi-_ja_seurantatieto/amatillinen_koulutus/erityisopiskelijan_nayton_arviointitieto

Lisätietoja oppimistulostiedon kokoamisesta ja tallentamisesta antaa erikoissuunnittelija Paula Kilpeläinen puh. 040 348 7743, sähköposti: amop@oph.fi.

LIITE 2 Erityisopiskelijoiden näytön oppimistulostiedon koontilomake